

Aan STASDEF
Van pDG-B
Afgestemd met CDS, HDFC, DJZ, DCo
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum

17 maart 2023

Onze referentie

BS2023005725

Opgesteld door

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

@mindef.nl

Aantal bijlagen

2

Nota

D-brief project 'Raketartillerie'

Aanleiding

De Defensienota 2022 benoemt de versterking van de grondgebonden vuursteun als concrete maatregel. Binnen deze bredere versterking voorziet dit project in raketartilleriesystemen als nieuwe capaciteit. De raketartilleriesystemen zullen tezamen met de Pantserhouwitsers, sensoren, *command & control* systemen en logistieke ondersteuning worden georganiseerd binnen twee afdelingen artillerie (voor de 43^e gemechaniseerde brigade en de 13^e gemotoriseerde brigade).

In de gecombineerde A/B-fase heeft Defensie omwille van snelheid en beschikbaarheid voor een *government-to-government* (G2G) verwervingsproces gekozen en is daartoe met twee landen in gesprek getreden: met de VS over levering van het HIMARS systeem en met Israël over levering van het PULS systeem.

Op grond van operationele beoordelingscriteria (vuurkracht, bescherming, mobiliteit, leidbaarheid, voortzettingsvermogen en interoperabiliteit), aangevuld met de criteria levertijd, mogelijkheden voor internationale samenwerking, risico's, buitenlandbeleid en budget heeft Defensie de voorkeursleverancier bepaald. Dit betreft Israël voor levering van het PULS systeem. U bent begin februari vertrouwelijk over dit project geïnformeerd (BS2023003579).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde D-brief 'Raketartillerie' (kenmerk BS2023005725) en de commercieel vertrouwelijke bijlage (kenmerk BS2023006510).

Kernpunten

- Raketartillerie is een hoogmobiel, grondgebonden (*surface-to-surface*) vuursteunsysteem waarmee GPS-geleide raketten kunnen worden verschoten, met een bereik van tientallen tot honderden kilometers. Het is hoogtechnologisch, arbeidsextensief, kenmerkt zich door grote precisie, en is 24 uur per dag en onder alle weersomstandigheden inzetbaar.
- Het project omvat 20 raketlanceersystemen. Het aantal te verwerven systemen is gedimensioneerd op 2 operationele batterijen van 8 raketartilleriesystemen plus 4 systemen voor O&T en logistieke reserve.
- Uit de vergelijking van beide opties op basis van de beoordelingscriteria bleek dat:
 - De eerste PULS systemen eind 2023 geleverd worden, tegenover 2027 voor HIMARS. Daarnaast zijn de kosten voor verwerving van PULS significant lager, waardoor binnen budget [Redacted] meer raketten verworven kunnen worden voor de inzetvoorraad munitie. Deze raketten hebben daarnaast een groter bereik.
 - Het aanbod voor PULS voorziet in levering van [Redacted] precisie-raketten met een bereik van [Redacted]. Het aanbod voor HIMARS omvat [Redacted] raketten met een bereik van [Redacted].

- o PULS is voorzien van twee *Pods* in het lanceersysteem en kan daardoor meer raketten meevoeren in vergelijking met het HIMARS systeem dat over één *launching pod* beschikt. Dit leidt tot een groter operationeel voortzettingsvermogen. Bovendien kan het PULS systeem gelijktijdig in twee *Pods* verschillende typen munitie meevoeren.
- o PULS kent een open architectuur waardoor het (in de nabije toekomst) geschikt is voor munitie van Europese producenten. Dit draagt bij aan een vergroting van de Europese strategische autonomie. Er bestaat reeds een nauw samenwerkingsverband tussen de Duitse rakettenfabrikant DIEHL en het Israëliëse Elbit
- Beide systemen voldoen aan de eis voor een Europese *user group*. Denemarken heeft begin 2023 voor het PULS systeem gekozen. Duitsland heeft grote interesse in PULS aangegeven [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].
Roemenië, Estland en Litouwen hebben een FMS-contract getekend voor HIMARS; Polen en Letland hebben *congressional approval* verkregen.
- De planning op basis van een keuze voor PULS is als volgt:
 - o De eerste systemen worden eind 2023, volledig MOTS aan Defensie geleverd. Met deze eerste raketartillerie systemen start het opleidings- en trainingstraject.
 - o In de tweede fase (2025-2026) vindt de serieproductie plaats: assemblage van PULS lanceersystemen op DVOW-voertuigen met pantsercabine. Defensie heeft reeds honderden Scania Gryphus DVOW-vrachtauto's in gebruik. In deze tweede fase worden ook Nederlandse *command & control* systemen via een beveiligde koppeling (*secure gateway*) met het PULS-vuurleidingssysteem verbonden. Met een *secure gateway* wordt zeker gesteld dat vertrouwelijke gegevens zijn beveiligd en niet onbedoeld met anderen worden gedeeld.
 - o De doorontwikkeling van het PULS raketartillerie systeem geschiedt in fase 3. Dit omvat verdere integratie met andere wapen-, sensor- en C4I-systemen, verwerving van Europese munitie en de vergroting van de robuustheid van het systeem [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]. Ook voor de verbeteringen in fase 3 is binnen dit project budget gereserveerd.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Deze D-brief is door tussenkomst van HDFC afgestemd met IRF.
- Met het project is een investering gemoeid van € 515,3 miljoen inclusief een risico-reservering en BTW (prijspeil 2022). Dit is gelijk aan de raming in de A/B-brief.
- Deze investering komt in de periode 2023 tot en met 2026 ten laste van het investeringsbudget van Defensie.
- Het effect van instroom van het PULS raketartillerie systeem op de exploitatiekosten van Defensie bedraagt de komende 15 jaar naar verwachting € 168,1 miljoen.
- Totdat prijsspeilbijstelling als gevolg van het Centraal Economisch Plan 2023 in DLP 23.1 verwerkt is, blijft het gehanteerde prijsspeil 2022.

Juridische overwegingen

In het kader van deze D-brief zijn er geen bijzondere juridische overwegingen. De Centrale Contracten Commissie beoordeelt separaat het *implementing arrangement* met Israël. Het CCC-advies (kenmerk BS2023008602) is op 29 maart '23 aan u aangeboden.

Communicatie

Dco heeft actieve communicatie voor in de vorm van nieuwsberichten, *socials* en externe media in voorbereiding.

Context

- De verwerving van raketartillerie in Israël is ter appreciatie op landenbeleid aan BZ voorgelegd (BS2023003433). Het Nederlandse beleid ten aanzien van Israël biedt ruimte voor de verwerving van defensiematerieel bij een Israëlisch bedrijf, in dit geval Elbit. Het is in het belang van de veiligheid van Nederland, het bondgenootschap en ons personeel dat de krijgsmacht het best mogelijke materieel inkoop met de daarvoor beschikbare middelen.
- Het plenaire debat met de minister van Defensie en de minister van Buitenlandse Zaken over het SOFA verdrag met Israël is geagendeerd voor 6 april. Behandeling van deze D-brief in het commissiedebat materieel is twee weken later: 19 april.
- Nederland heeft al meerdere projecten met Elbit lopen. Elbit is de leverancier van helderheidsversterkende nachtzichtbrillen, de tactische communicatieapparatuur voor Verbeterd Operationeel Soldaat Systeem en van het *Battlefield Management System*. Daarnaast is de F-35 cockpithelm (*Helmet Mounted Display*) een product van een *joint venture* tussen Elbit systems en Rockwell Collins, en levert Elbit de zelfverdedigings-systemen (*Direct Infrared Countermeasures*) voor de internationale vloot MRTT-tank-vliegtuigen en de Gulfstream 650, evenals het *active protection system* 'Iron Fist' ter bescherming van de gemoderniseerde CV90.
-
- In de D-brief wordt het versnelde traject -in lijn met de motie-Valstar- expliciet benoemd. Versneld doorlopen van het Defensie Materieelproces behoort niet voor ieder project tot de mogelijkheden. In dit specifieke geval konden de A/B en D-fase versneld doorlopen worden omdat raketartillerie reeds als maatregel bij het 'Nationaal Plan' van december 2018 (Kst 28 676, nr. 208) uitgewerkt was. Voor de maatregel 'Versterking Vuurkracht Land' lag daarom in 2022 al een uitgewerkt behoeftestellingsdocument voor zowel een nationaal tankbataljon als raketartilleriecapaciteit klaar (BS2019009208).
- De Duitse fabrikant Kraus Maffei Wegmann heeft in december 2022 met Elbit een MOU getekend voor strategische samenwerking bij ontwikkeling en productie van raketartillerie-technologie. Onderliggende doelstelling is een Europese productielijn: EuroPULS.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van de steller worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
- Deze beslisnota bevat onder bullet 8 bij Kernpunten en bullet 4 bij Contextinformatie uit het vertrouwelijk diplomatieke verkeer met andere Staten over voorgenomen materieelverwerving. Dit wordt niet openbaar gemaakt omdat het de belangen van de Nederlandse Staat en/of andere Staten kan schaden.
- Aspecten van C2-beveiliging, evenals aantallen en bereik van de raketten (derde en laatste bullet onder Kernpunten) is operationeel gevoelige informatie. Openbaarmaking schaadt de operationele veiligheid en daarmee de belangen van de Staat.

DE PLAATSERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

